

Halldór Laxness

F R I E F O L K

PÅ DANSK VED NANNA KALKAR

TURBINE

Verdenslitterær klassiker i ny dansk oversættelse for første gang siden 1935

Halldór Laxness

Frie folk

En af de største og mest læste litterære nordiske klassikere kommer med denne udgivelse i ny dansk oversættelse for første gang siden 1935. *Frie folk* af Halldór Laxness er stadig det mest elskede stykke islandsk litteratur i verden efter sagaerne, en episk fortælling om kampen for uafhængighed og frihed, en roman om hvad de begreber betyder, og om hvad man kan blive tvunget til at ofre for at opnå dem.

Bjartur Jónsson har arbejdet i atten år på gården Utiraudsmýri hos egnens forhadte foged. Han har endelig sparet penge nok sammen til at købe sin egen gård. Han køber vintergårde og omdøber den til sommergårde, et lille husmandssted der ligger på en jordlod, der efter sigende er blevet forbandet af Skt. Columba, også kaldet skurken Kolumkilli, og hjemstøgt af en ondskabsfuld kvinde ved navn Gunnvör, der har lavet en pagt med Kolumkilli. Men Bjartur er ikke overtroisk, og han flytter ind på gården med sin unge kone Rósa, hvor han nægter at lægge en sten på Gunnvörs bavn for at berolige hendes urolige sjæl. *Frie folk* handler om kampen for at overleve på den forbandede jord, overleve naturens kræfter, overleve som uafhængige og frie mennesker. Bjartur opdager snart, at Rósa er blevet gravid med fogedens søn, før de to blev gift, at da hun dør alene i barselssengen, står Bjartur tilbage med datteren Asta Sollija og en gård, han skal passe alene.

I 1955 vandt Halldór Laxness Nobelprisen i litteratur. Da prisen blev overrakt, var det med ordene ”Halldór Laxness får hermed Nobelprisen for sin levende episke prosa, der har genoplivet den store fortællekunst i Island. (...) I den islandske litteraturs historie kan han nævnes ved siden af Snorri Sturluson, forfatteren af Njals Saga, og hans plads i verdenslitteraturen er blandt forfattere som Cervantes, Zola, Tolstoj og Hamsun.”

Halldór Laxness (f. 1902, d. 1998) blev født i Mosfellsbær nær Reykjavík. Han er Islands største og mest kendte forfatter gennem tiden, et nationalikon uden lige. Han skrev de bredt læste og kanoniserede *Salka Valka*, *Islands klokke* og ikke mindst det ubestridte hovedværk *Frie folk*, der her kommer i ny dansk oversættelse for første gang siden 1935.

FRIE FOLK

Af Halldór Laxness

Oversætter: Nanna Kalkar

ISBN: 9788740691986

Vejl. pris: 299,95

Er udkommet

600 sider

Format: 140x210 mm,
hardcover med smuds

- 1) Hvad synes I om Bjartur? Bryder I jer om ham som menneske? Skiftede I holdning til ham i løbet af bogen, eller forblev jeres opfattelse af ham den samme?
- 2) ”Jeg er sikker på, at du ikke engang tror på Gud, Bjartur,” siger hans første kone, Rosa (s. 47). Ja, hvad tror Bjartur egentlig på? Hvad er hans religion – hvilke myter er han dannet af?
- 3) Bjarturs første kone, Rosa, længes efter kød. Han svarer: ”En selvejende bonde kan leve af kogt fisk. Frihed er bedre end kød.” (s. 57). Er Bjarturs koner frie? Hvem er fri i *Frie folk*?
- 4) Hvilken position har kvinder i det islandske samfund, Laxness beskriver?
- 5) Folk – som digteringen, fruén på Útiraudsmýri – ophøjer ofte Bjartur til at være inkarnationen af Island. F.eks. siger fjeldkongen: ”Bjartur og mænd af hans slags er de fribårne islændinge, som islandsk selvstændighed og islandsk nationalitet blev bygget på i fortiden og vil bygge på i nutid og fremtid.” Hvad fortæller *Frie folk* om de historier, islændingene fortæller om, hvem de er? Mon Laxness selv var lige så patriotisk som digterinden og fjeldkongen?
- 6) Hvilken opfattelse har digteringen af livet blandt småbønderne på landet? Hvad er hun blind for? Hun mener, ”at fattige mennesker altid er lykkeligere end de såkaldt rige” (s. 118). Hvorfor det? Hvad fortæller *Frie folk* om, hvorvidt hun har ret?
- 7) Hvordan reagerer de forskellige familiemedlemmer hver især på den elendighed, de lever i? Hvad gør Bjartur for at holde det ud? Hvad gør Ásta, Nonni, bedstemoren og de to mødre?
- 8) ”Den, der forstår bedstemor, forstår alt,” siger Helgi (s. 389). Hvad er det ved livet, bedstemoren har forstået?
- 9) Hvilken rolle spiller skam i Ásta Sólliljas liv? Hvad skammer hun sig over? Hvordan er skammen opstået – og forstår hun den selv?
- 10) Bjartur får en husholderske, Brynhildur, som bruger sine sparepenge til at købe to kasser med fødevarer. Bjartur smider hende ud. Hvorfor gør han det?
- 11) En af de gennemgående konflikter i romanen er den mellem sognefogedens andelsforening og handelsmanden. Hvad er forskellen for Bjartur? Hvorfor tager han til at begynde med handelsmandens parti? Hvem er på småbøndernes side?
- 12) Gvendur siger: ”Der er altid nogen, som bestemmer over én der i dalen og over éns skæbne. Jeg ved ikke, hvem der er. Og selvom far er hård, er han ikke fri. Der er nogen, som er endnu hårdere end ham, som står over ham og har hans skæbne i sin hånd.” (s. 573). Hvad mener han med det? Hvem er det, der bestemmer Bjarturs skæbne?

- 13) Mod slutningen står der: "Det nytter nemlig ikke noget at tilbyde andre end rige mennesker gode vilkår, rige mennesker er de eneste, der kan drage fordel af gode vilkår. At være fattig betyder nemlig, at man befinder sig i den besynderlige situation, at man ikke kan tage imod fordelagtige vilkår. At være en fattig bonde betyder, at man aldrig kan nyde godt af de privilegier, som politikerne tilbyder eller giver løfte om, og at man er prisgivet de idéer, som udelukkende gør de rige rigere, og de fattige fattigere." (s. 651). Hvad fortæller *Frie folk* om, hvordan denne mekanisme fungerer? Hvad kan man gøre ved den?
- 14) Sognefoden Jón fra Raudmýri har den russiske zar hængende på væggen. Hvorfor mon Haldor Laxness har valgt, at han skal have det?
- 15) Nonni skal langt, langt senere synge "verdens smukkeste sang", og: "Forståelsen for sjælens værgeløshed, for kampen mellem to poler, det er ikke kilden til den højeste sang. Medfølelsen er kilden til den højeste sang." (s. 511). Hvad er forskellen på forståelse og medfølelse? Hvornår indeholder kunst forståelse, og hvornår indeholder det medfølelse? Hvad forstås der i *Frie folk* – og hvad føles der?
- 16) Opfattede I mest *Frie folk* som en komedie eller en tragedie? Opfattede I personerne som karikaturer, man kunne grine ad, eller dybe portrætter af rigtige mennesker? Eller begge dele?

Anbefalinger til andre romaner, der egner sig til læsegrupper

Læs mere, og find læsegruppemateriale her.

Læs mere, og find læsegruppemateriale her.

Læs mere, og find læsegruppemateriale her.

Vi anbefaler også disse romaner
til din læsegruppe.

Tryk på linket under forsiderne,
og læs mere.

Her finder du også
læsegruppematerialet til
de pågældende titler.

God læselyst!

Hilsen Turbine